

hallo tot ziens

EMILY CHENOWETH

ROMAN

BBNC uitgevers
Rotterdam, 2010

Februari 1990

Tegen de tijd dat Helen thuiskomt na het joggen, piekt het eerste daglicht, vaal oranje en kouwelijk, tussen de kale boomtakken in de achtertuin door. Aan de andere kant van het hek, achter een geul die door het beekje is uitgesleten, blaast het ziekenhuis stoom af. Uit de ventilatiegaten, schoorstenen en pijpen stijgen wolken op. Hun omhoog krullende vormen vangen het licht en kleuren roze om daarna te verbleken.

Ze doet een filterzakje in de houder, schudt het laatste beetje gemalen koffie erin en leunt tegen het aanrecht. Tijdens haar laatste kilometer is ze duizelig geworden en soms, als ze snel haar hoofd opzij draait, moet haar gezichtsvermogen moeite doen om alles weer scherp te zien: de ontbijttafel lijkt te schommelen in de hoek en een zilveren vlek komt vertraagd in perspectief: de koelkast. *Oogarts bel-len*, schrijft ze op haar boodschappenlijstje, dan voegt ze *Koffie* toe onder *Melk* en *Worteltjes*.

Toen haar dochter tijdens haar kerstvakantie thuis was gekomen had Helen de ene pot koffie na de andere gezet; vier maanden colleges hadden van Abby een ware cafeïneverslaafde gemaakt. Ze was ook vegetariër, een pseudomilieuactiviste en een serieuze voorstander van gelijke rechten geworden. Ze had Helen gedoceerd over de noodzaak van composteren en langdurig gepraat over 'dubbele diensten draaien', wat te maken had met het feit dat Helen, net als de meeste Amerikaanse vrouwen, naast haar baan ook het huishouden moest doen.

Toen Helen college liep, was er elke dag een kerkdienst in de kapel en gold er een kledingvoorschrift. Ze studeerde Europese

geschiedenis en psychologie. Twee decennia later volgt haar dochter colleges met namen als 'Gewetensliteratuur' en 'Gender, Macht en Identiteit', gekleed in een afzakkende, rafelige spijkerbroek. Ze leest boeken over macht en onderdrukking, die ze in collegezalen bespreekt met kinderen van goede afkomst. Volgens Abby is Helen onderdrukt, al geeft ze toe dat op de schaal van kosmisch onrecht haar moeder nog niet eens zoveel te klagen heeft.

Helen verlangt naar haar dochter als ze weer weg is en ze weet dat Abby haar ook mist. Als het kon, zou ze samen met Abby college lopen – niet om iets over het poststructuralisme of semiotiek te leren, wat dat ook moge zijn, maar om te zien hoe Abby's leven zich ontvouwt. Ze zou dan natuurlijk niet op de campus wonen, maar ergens anders. Toch zou ze in de buurt zijn, om haar te steunen, en misschien zouden ze kunnen afspreken om een tofoeburger te gaan eten in de door studenten gerunde cafetaria. Ze weet dat het belachelijk is, maar het hart laat zich nu eenmaal niets leren.

Ze klikt het koffiezetapparaat aan en het begint geruststellend te pruttelen. De kat draait zich om haar enkels, terwijl zij staat te kijken hoe de eerste druppels koffie vallen. Helen duwt haar weg met haar voet, maar de kat komt terug, spinnend, hardnekkig. 'O, Pig,' zegt Helen, 'laat me toch.'

Ze wrijft over haar slapen – jeetje, denkt ze, misschien moet ik gewoon weer naar bed gaan – en moet denken aan Regina McNamara, een van haar favoriete en meest onverbeterlijke klantjes, die gisteren is gearresteerd, omdat ze als minderjarige zat te drinken in het stadspark, pal naast het politiebureau. Helen werkt al bijna tien jaar als counselor bij de regionale kinderrechter. Ze kent alle probleemkinderen en voormalige probleemkinderen, en elke keer dat ze benzine tankt of naar de kruidenier gaat, komt ze een van de bekeerlingen tegen; baantjes voor hen vinden is een specialiteit van haar.

Het koffiezetapparaat sist en pruttelt. Ze kijkt er indringend naar, alsof ze het kan dwingen sneller te werken. In haar ooghoek ziet ze een vreemde lichtflits, zoals bij een gloeilamp die ploft en doorbrandt. Een seconde later is er nog een flits, een rode vonk met scherpe hoeken. Haar hoofdpijn wordt heviger. Ze legt één hand op het aanrecht en raakt met de andere haar voorhoofd aan. Ze is alert,

op haar hoede, en haar hartslag gaat omhoog. Ze knippert met haar ogen, nog een keer, en houdt zich vast aan het avocadogroene aanrechtblad dat ze al jaren wil laten vervangen. Het licht wordt feller.

Ze moet nog zoveel doen: uitzoeken wanneer Regina moet voorkomen, het verslag van Bill Gordons rechtszaak bemachtigen en uitzoeken of ze hem bij Kenyon binnen kan krijgen, ook al heeft hij twee veroordelingen (zijn toelatingsexamen voor het hoger onderwijs had hij uitstekend gedaan). Dan moet ze rundergehakt ontdooien voor het avondeten, en ze heeft Abby al de hele week niet gebeld...

Wacht, denkt ze. Wacht.

Maar het licht wacht niet. Het explodeert uit een ster die plotseling uit de gootsteen omhoogkomt. Hij schijnt in alle kleuren die ze ooit heeft gezien en in kleuren die niet op aarde te vinden zijn – kleuren van galactische nevels of kometen, kleuren van tijd en zwaartekracht. Er is een gloed met een nagloed erin; er is een licht dat zichzelf opeet en feller wordt. Er brandt een kaars in het hart van een supernova. Het licht heeft armen, vingers, vleugels. Het licht is schitterend, maar er bestaat geen woord meer voor schitterend.

Er spoelt een ontstellende pijn over haar heen. Haar hand glijdt van het aanrecht en ze valt. De zon kruipt tegen de boomstammen op en de wolken uit het ziekenhuis bollen op, trillen en trekken zichzelf in de lucht uit elkaar. Op het aanrecht in het kille ochtendlicht druppelt slappe koffie in de pot. Er hangt een prisma voor het raam en het zal niet lang duren voordat het regenbogen door de kamer strooit.

Augustus 1990, maandag

Als een oceaanstomer rees het Presidential Hotel op uit de Azomerse vallei, omringd door gebochelde blauwe bergen – massief, sierlijk en stralend wit. Het was vijf verdiepingen hoog en, volgens de brochure die Abby had gelezen, 275 meter lang onder een dak met rode dakpannen en torentjes. De aanblik was zo spectaculair en onverwacht dat Abby, hoe suf ze ook was na de urenlange rit over wegen waar de bomenrijen aan weerszijden geen licht toelieten, vanaf de achterbank bijna naar adem snakte.

‘Voilà,’ zei haar vader en hij knipoogde naar haar in de achteruitkijkspiegel. ‘Het beste hotel van New Hampshire.’

Elliott noemde het al maanden zo – niet, dacht Abby, omdat hij wist dat het waar was, maar omdat hij het leuk vond haar ermee op de kast te jagen. Hij sloeg af bij de sierlijke ijzeren poort en de wielen rammelden over een smalle weg onder met wijnranken begroeide lantaarnpalen door, waarvan de bollen flikkerden alsof ze op gas brandden, langs een vijver met waterlelies en lange, ruisende grassen aan de linkerkant en vervolgens langs een golfbaan die zich groen en glad rechts van hen uitstreckte. De oprit draaide langs gemanicuurde gazons en bloembedden en grote granieten rotsblokken die er opzettelijk en geraffineerd waren geplaatst alsof het beeldhouwwerken waren.

‘Het lijkt die boot wel,’ zei Abby’s moeder.

‘Welke boot?’ vroegen de andere twee.

‘Je weet wel,’ zei ze, ‘die boot die...’ Helen keek uit het raam terwijl ze dichterbij kwamen en het hotel steeds groter opdoemde. Een vlag op het hoogste punt van het dak leek de wolken te doorklieven.

‘Eerlijk gezegd weten we dat niet,’ zei Abby.

Tussen de dragers van de hoofdsteen door kon ze de dunne, gespannen kolom van haar moeders nek zien en de neerhangende slippers van de bandana die ze in plaats van een pruik droeg. In maart hadden de artsen een astrocytoom in haar frontale kwab gevonden, die zich als een inktvis tot in de temporale kwab had uitgestrekt. Dat verklaarde de hoofdpijnen, het wazige zicht, de moeite zich bekende woorden te herinneren. Het verklaarde ook de toevalen die het eerste onweerlegbare teken waren dat er iets fout zat.

Ze had zware chemotherapie gehad en was een aantal keren bestraald, allemaal terwijl Abby college liep, en nu, tijdens een korte onderbreking van de behandeling – verlof wegens goed gedrag, zei Elliott gekscherend – gingen ze op vakantie. Abby wilde dat haar moeder zou uitrusten voordat de nieuwe serie behandelingen losbarstte en was tegen het idee, maar ze merkte dat haar mening minder doorslaggevend was dan vroeger.

Elliott stopte de Volkswagen Jetta bij de trap en de rondhangende portiers rechtten hun rug en bereidden zich erop voor dienstbaar te zijn. Helen zat met haar tasje op haar knieën te wachten totdat Elliott haar deur opendeed en zich over haar heen boog om haar veiligheidsgordel los te maken.

Abby wachtte ook en genoot van een nieuw en onverwacht gevoel van hoop. In zo’n mooi gebouw als dit leek het denkbaar dat alles iets beter zou gaan. Ze kon zich voorstellen hoe haar vader ontspande, haar moeder zich sterker voelde en zichzelf wat aardiger en attentier werd. Misschien, dacht ze, zouden ze een week lang allemaal gelukkig kunnen zijn, zouden de elegantie en ordelijkheid van het hotel hen veranderen in betere versies van zichzelf.

‘Stap je nog uit?’ vroeg Elliott aan Abby. Tegen zijn gewoonte in had hij zich vanochtend niet geschoren, waardoor zijn kaken stoppelig waren.

Ze plukte de pindadoppen van haar schoot, gooide ze in de asbak en pakte toen haar rugzak en *The Mill on the Floss*, het boek dat ze het laatste semester al had moeten uitlezen en waaraan ze nog niet eens was begonnen, omdat ze uitstel had aangevraagd voor het studievak. Ze had nog langer kunnen wachten – verschanst in de auto,

in dat heerlijke moment van verwachting – maar haar deur zwaaide open en er werd haar een hand toegestoken, met de palm naar boven en de vingers uitgestrekt. Achter de hand kon ze een rode jas zien van taille tot nek, met een dubbele rij koperen knopen die glommen als munten. Ze aarzelde en de vingers wenkten gebiedend. Onzeker legde ze haar handpalm op de andere palm. De vingers sloten zich om de hare en ze voelde hoe ze de augustusmiddag in werd getrokken.

De portier was jong. Hij had bruin haar en grote donkere ogen; het iele snorretje dat hij probeerde te laten groeien was dun en piekerig, als droge mos. Zijn oren staken onder zijn idiote pet uit – echte flappers, zou haar vader zeggen. De jongen liet Abby los en sloeg de deur met een zwierig gebaar dicht. ‘Welkom bij het Presidential Hotel,’ zei hij. Toen maakte hij een buiging.

Onder de beleefdheid voelde Abby een zweem van spot, licht en snel als een voorslag. Het was niet tegen haar gericht, maar *aan* haar, alsof het belachelijke uniform met de stijve epauletten en gouden tressen een grap was die ze konden delen. Hij haalde de oude Samsonitekoffers van de Hansens uit de kofferbak en draaide zich naar haar om. ‘Ik hoop dat je het hier naar je zin hebt.’ Hij boog opnieuw.

Ze voelde zich ongemakkelijk door zijn manieren en door de afgeknipte spijkerbroek die ze droeg. Er kleefden pindavliesjes aan haar dijen en toen ze deze wegveegde, dwarrelden ze als as naar de grond.

In de flets grijze gloed van de zon door de wolken leek het Presidential bijna lichtgevend en was de grasvlakte zo groen en egaal als een biljartlaken. Rondom het hotel was een diepe veranda gebouwd, waar schommelstoelen en rotan bankjes stonden. Tussen de pilaren hingen potten met rode hanggeraniums als mooie, van de romp gescheiden hoofden.

Een andere portier pakte de autosleutels van haar vader aan en klom achter het stuur. Toen hij wilde weggrijden, sloeg de motor af.

‘Probeer de tweede versnelling,’ zei Elliott, ‘en laat de koppeling langzaam opkomen.’ Tegen de jongen naast Abby zei hij: ‘Die auto heeft iets tegen de eerste versnelling.’ Hij keek naar zijn naambordje. ‘Dave.’

‘Hij kan goed in buitenlandse wagens rijden, meneer,’ zei Dave.

‘In dure wagens, misschien,’ zei Elliott. Al die tijd hield hij de elleboog van zijn vrouw vast.

Een briesje blies Abby’s haren in haar mond en hoewel het niet koud was, kroop het kippenvel langs haar armen. Haar moeder streek haar blouse glad en trok de bandana iets naar beneden over haar voorhoofd. Plotseling schoot er een pauw langs het hotel; hij sleepte zijn regenboogkleurige staart door het gras.

‘Dat is de Duke,’ zei Dave, die Abby’s blik had gevolgd. ‘Het hotel houdt al sinds 1929 een pauw. Hij is pas onze derde. Ze kunnen wel vijftig jaar oud worden.’

De Duke strompelde op zijn spillepootjes hun kant uit. Af en toe bleef hij staan en draaide hij met zijn kop, alsof hij de wereld vanuit een andere hoek wilde bekijken.

‘Hij is best groot, hè?’ zei Elliott.

‘Iedereen voert hem,’ zei Dave. ‘Vorige week heb ik hem een heel broodje ham naar binnen zien werken.’

‘Hoor je dat, Abby? Zelfs pauwen vinden vleeswaren lekker,’ zei haar vader. Ze hield een hartgrondige zucht in.

Vergezeld van Dave en nog een geüniformeerde portier beklommen de Hansens de brede trap, langzaam vanwege Helen. De dubbele deuren leidden naar een weelderige, intimiderende lounge waar de kristallen kroonluchters werden weerkaatst en herhaald in spiegels met vergulde lijsten. Er stonden stoelen met lichte zijden bekleding, aan de muur hingen olieverschilderijen van rotsachtige monumentale landschappen en uit een reusachtige open haard kwamen rode rozen tevoorschijn als vlammen. Een oude staande klok galmde het kwartier en de Hansens bleven staan.

‘Deze kant op, meneer,’ zei Dave. Hij gebaarde naar de receptie, een reusachtig mahoniehouten bureau met aan weerszijden potten met boompjes waaraan kleine sinaasappeltjes hingen.

De lounge leek wel een stijkkamer in een museum, vond Abby. Ze zag hoe een dienstmeisje in een blauw uniform met een plumeau een balustrade afstofte. Abby dacht aan de afkeer die haar literatuurdocent zou voelen voor dat toonbeeld van een achterhaalde, welgestelde leefwereld; ze kon zich de weezin van haar vrienden voorstel-

len als ze de bedienden in uniform zagen. ('Alsof het nog niet genoeg is dat ze maar \$ 3,35 per uur betaald krijgen, moeten ze zich ook nog eens laten vernederen met zo'n kostuum,' zou haar kamergenote Lizzie zeggen, met de verontwaardiging van iemand die nog nooit had gewerkt.) Abby wist dat ze hoorde te walgen van het Presidential, of op z'n minst een klassenbewuste verontwaardiging moest voelen. Maar in plaats daarvan streek ze met haar hand langs de gladde, glanzende armleuning van een stoel en genoot van haar fantasiebeeld: komende week zou ze in een *kasteel* wonen.

'Helen, je tasje,' zei Elliott tegen zijn vrouw. 'Volgens mij zit het niet goed dicht. Abby, help jij je moeder even?'

Abby stak haar hand uit, maar haar moeder schudde glimlachend haar hoofd en drukte het tasje stevig tegen haar heup aan. Op het tasje ging een opgestikte rode zon onder achter bergen van met paars en blauw bedrukt katoen. Helen had het jaren geleden gemaakt en had het sinds kort weer in gebruik, al was het uitgezakt en verbleekt en leek het niet op de tassen die andere vrouwen droegen. Ze friemelde aan de parelmoeren knoop van de sluiting. 'Ik heb hem, liefje,' zei ze, maar ze had de schelp nog niet helemaal door het knoopsgat gewerkt. Abby, die niet met het tasje gezien wilde worden, drong niet aan.

Elliott hing over het bureau. Zijn grote handen rustten op het hout. 'Is het ambachtelijk gemaakt?' kon ze hem horen vragen. De vrouw achter de receptie droeg een witte blouse met plooiën. Ze kwam bereidwillig over.

'Ik geloof van wel,' zei ze. 'Wat een joekel van een bureau, hè? Oké, als u hier wilt tekenen.'

Een piccolo reed de bagage van een vertrekkende gast naar buiten en een vrouw in een zwarte jurk verscheen in een deuropening, draaide zich om en liep weer naar binnen. Door de lichte wind die door de open deuren aan de voorkant de lounge binnenkwam, leek het of de gardenia's in hun koperen ketels en de sinaasappelboompjes in hun donkere glanzende potten tegen elkaar fluisterden. Een telefoon ging over en er werd snel opgenomen.

De receptioniste gaf Elliott een dikke envelop. 'Veel plezier, meneer Hansen. Alles wat u nodig heeft, zit hierin.'

‘Dan zit er zeker ook een fles gin in.’ Abby kreeg de kriebels toen ze haar vader dat hoorde zeggen. Zijn neiging om grapjes te maken met kantoorpersoneel, bedienden en medewerkers van de klantenservice vond ze afschuwelijk.

Maar de vrouw lachte: ze was te charmeren. ‘Wel een nummer van de *Eagle*,’ zei ze. ‘Dat is de hotelkrant.’

Het dienstmeisje had de balustrade afgestoft en was verdergegaan met een tafel met marmeren blad. Abby kon zich voorstellen hoe vrouwen in gevlamd zijden japonnen ruisend door de lounge liepen en hoe bedienden met was verzegelde brieven kwamen bezorgen, maar ze zag alleen haar ouders in hun katoenen broeken en tennisschoenen.

Elliott richtte zich tot de piccolo’s die stonden te treuzelen bij hun bagage. ‘Wij regelen het verder zelf wel, jongens,’ zei hij. ‘Gaan jullie maar weer lol trappen.’ Hij keek Abby fronsend aan. ‘Waar is je moeder?’

Ze keek rond; op de een of andere manier was Helen uit de lounge verdwenen. Abby zuchtte en zette haar rugzak op de grond; ze wist wat haar te doen stond. Ze keek in het damestoilet en rende toen door de hal naar de balzaal. Toen ze ook daar haar moeder niet zag, haastte ze zich door de andere hal en langs de dichte deuren van de hoteldirectie.

Helen kon niet ver weg zijn, maar dat wilde niet zeggen dat ze haar weg terug zou kunnen vinden. De artsen hadden gezegd dat de hersentumor tot gedragsveranderingen kon leiden; hoe kon het ook anders? Maar er was niemand die je hiervoor waarschuwde, dacht Abby, terwijl ze bij de lege eetzaal naar binnen keek. Niemand zei ooit: ‘Op een dag zul jij op je moeder moeten passen.’

Abby liep naar de achterkant van de lounge, langs een kleine bar die in een hoek zat weggestopt, waar een man glazen stond te poetsen, en stapte de veranda achter het hotel op. De zuilen en hanggeraniums, die er precies zo uitzagen als aan de voorkant, omlijstten de verre bergen en de zilvergrijze lucht. Er stonden houten tuinstoelen en rotanbanken met kussens van chintz. Er zaten mensen in die witte wijn dronken. De lucht was zo warm en vochtig als een washandje.

Abby's moeder stond halverwege de veranda; ze leunde over het hek en haar tas bungelde aan haar arm. Er was een poederdoos uit gevallen en terwijl Abby naar haar toe liep, zag ze hoe er een lipstick uit viel en langzaam over de rand rolde.

Abby haalde diep adem. Het was zwaar, heel zwaar. 'Maak je geen zorgen,' zei haar moeder altijd. 'Het komt allemaal wel weer goed.' En natuurlijk geloofde Abby haar.

'Hé,' riep Abby, 'je tasje.'

Haar moeder draaide zich naar haar toe. Ze zag er tenger en klein uit, haar tennisschoenen waren verblindend wit, en op haar blouse zat een vlek van het sap dat ze had gedronken in de auto. Ze droeg nooit meer make-up; niemand wist waarom ze het nog bij zich had. Ze stak haar handen naar Abby uit.

'O, liefje,' zei ze, 'wat is het hier mooi.'